

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра українознавства і загальної мовної підготовки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан (перший проректор)

В.Г.Прушківський

20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **НАУКОВИЙ СТИЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (для іноземних громадян)** (код і назва навчальної дисципліни)

Спеціальності: __016 Спеціальна освіта; 017 Фізична культура і спорт; 022 Дизайн; 035 Філологія; 051 Економіка; 052 Політологія; 053 Психологія; 054 Соціологія; 071 Облік і оподаткування; 072 Фінанси, банківська справа та страхування; 073 Менеджмент; 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; 081 Право; 121 Інженерія програмного забезпечення; 122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології; 123 Комп'ютерна інженерія; 124 Системний аналіз; 125 Кібербезпека; 131 Прикладна механіка; 132 Матеріалознавство; 133 Галузеве машинобудування; 134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка; 136 Металургія; 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка; 153 Мікро- та наносистемна техніка; 172 Телекомунікації та радіотехніка; 172 Телекомунікації та радіотехніка; 192 Будівництво та цивільна інженерія; 227 Фізична терапія, ерготерапія; 231 Соціальна робота; 242 Туризм; 275 Транспортні технології; 281 Публічне управління та адміністрування; 292 Міжнародні економічні відносини.

(код і назва спеціальності)

Освітня програма (спеціалізація) __Корекційна освіта; Фізичне виховання; Дизайн; 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська; Управління персоналом та економіка праці; Політологія; Психологія; Соціологія; Облік і аудит; Фінанси і кредит; Менеджмент організацій і адміністрування; Управління проектами, Менеджмент в будівництві; Маркетинг; Організація торгівлі та комерційна логістика; Економіка підприємства; Підприємницька діяльність; Правознавство; Інженерія програмного забезпечення; Системи штучного інтелекту, Комп'ютерні науки; Інтелектуальні технології та прийняття рішень в складних системах; Комп'ютерні системи та мережі; Спеціалізовані комп'ютерні системи, Інтелектуальні технології та прийняття рішень в складних системах; Системи технічного захисту інформації,автоматизація її обробки; Безпека інформаційних і комунікаційних систем; Термічна обробка металів; Обладнання та технології ливарного виробництва; Технології та устаткування зварювання; Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій; Прикладне матеріалознавство; Композиційні та порошкові матеріали, покриття; Двигуни внутрішнього згорання; Колісні та гусеничні транспортні засоби; Металорізальні верстати та системи, підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні машини і обладнання; Авіаційні двигуни та енергетичні установки, технологія виробництва авіаційних двигунів та енергетичних установок; Ливарне виробництво чорних та кольорових металів і сплавів; Електротехнічні системи електроспоживання, Електромеханічні системи автоматизації та електропривод; Енергетичний менеджмент; Електричні машини і апарати, Електричні та електронні апарати; Електромеханічне обладнання енергоємних виробництв; Мікро-та наноелектронні прилади і пристрої; Якість, стандартизація та сертифікація; Радіотехніка; Радіоелектронні апарати та засоби; Інформаційні мережі зв'язку; Інтелектуальні технології мікросистемної радіоелектронної техніки; Промислове і цивільне будівництво; Фізична реабілітація; Соціальна робота; Туризмознавство; 275.02 Транспортні технології (на залізничному транспорті); 275.03 Транспортні технології (на автомобільному транспорті); Регіональне управління; Міжнародний бізнес.

(назва спеціалізації)

Інститут, факультет Економіко - гуманітарний інститут, гуманітарний факультет

(назва інституту, факультету)

Мова навчання українська

Запоріжжя – 2019 рік

Робоча програма Науковий стиль української мови для іноземних студентів

спеціальності усі спеціальності,

освітня програма

(спеціалізація) усі спеціалізації
(назва спеціалізації)

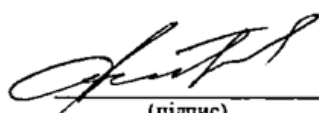
„21” 05, 2019 року - 14 с.

Розробник: д.соц.ком., проф. Мантуло Н.Б.,

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри

Протокол від „21” 05 2019 року № 10

Завідувач кафедри

 Шчеголов Н.Б.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ” 20 року

Схвалено науково-методичною комісією українського факультету

Протокол від „23” 05 2019 року № 7

„23” 05 2019 року

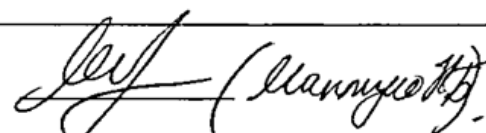
Голова

 Федоров М.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми

„21” 05 2019 року

Керівник групи

 (Мантуло Н.Б.)
(підпис)

(прізвище та ініціали)

Н.Мантуло, 2019 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>усі галузі</u> (шифр і назва)	обов'язкова (вибіркова)	
Модулів – 1	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація) <u>усі спеціальності</u> (код і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		4-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4,28	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		14 год.	-
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
60 год.	-		
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 28 год./ 60 год.

1. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Науковий стиль української мови (для іноземних громадян)» є формування у студентів базових знань та навичок підготовки наукових текстів, необхідних для успішної презентації результатів наукової та науково-навчальної діяльності.

Завдання вивчення дисципліни «Науковий стиль української мови (для іноземних громадян)» :

- формування знань студентів про науковий стиль української мови;
- опанування технології роботи із сучасним українським науковим текстом, розвиток уміння і навичок мовностилістичного аналізу наукового тексту;
- формування мовно-комунікативної, мовно-термінологічної, дослідницької компетентності;
- удосконалення вмінь і навичок монологічного і діалогічного висловлювання на науково-професійні теми;
- формування вмінь аргументованого оцінювання власного та чужого наукового мовлення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- специфічні риси писемної та усної форм наукового стилю української літературної мови, основні жанрові різновиди наукового стилю, традиційні стилеві ознаки української наукової мови, короткі відомості з історії становлення і розвитку наукового стилю української мови;
- правила побудови і культури читання наукового тексту, особливості конспектування, анотування, реферування наукових джерел;
- мовні засоби організації наукової інформації в науковому тексті, обов'язкові вимоги до оформлення посилань, цитат, списку використаних джерел, мовні кліше для написання наукової статті (курсової, дипломної, магістерської роботи), анотації, рецензії та відгуку;
- композиційно-логічну побудову усної наукової доповіді, повідомлення, виступу;

вміти:

- працювати з навчальною, навчально-методичною, науковою, довідниковою літературою;
- читати і сприймати науковий текст: виділяти головну і другорядну інформацію;
- аналізувати тексти наукового стилю різних жанрів;
- створювати навчально-наукові тексти;
- володіти нормами мовного оформлення наукових текстів різних жанрів (курсова, дипломна, магістерська робота);
- редагувати текст наукової роботи згідно з вимогами наукового стилю, в тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій;
- володіти культурою усного виступу, брати участь у науковій дискусії, полеміці, суперечці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати **загальні компетентності:**

мовну (лінгвістичну), що полягає в опануванні лексем, словосполучень, мовних моделей, необхідних для ефективної комунікації в науково-професійній сфері;

мовленнєву, що передбачає розвиток вмінь слухати, читати та розуміти, аналізувати та оцінювати усне та письмове наукове мовлення (його зміст, особливості побудови й мовне оформлення);

соціолінгвістичну, яка полягає у формуванні системи знань та умінь, що забезпечують адекватне сприйняття лінгвістичного та екстралінгвістичного контекстів у різних ситуаціях усної та письмової науково-професійної і моделювання відповідної мовної та мовленнєвої поведінки;

фахові компетентності:

науково-професійну мовнокомунікативну, що передбачає оволодіння мовними засобами та жанрами усної та письмової комунікації відповідної науково-професійної сфери для вирішення широкого спектра дослідницьких комунікативних завдань.

Очікувані програмні результати навчання:

Читання. Іноземні студенти повинні мати навички та вміння реферативного і проглядово-реферативного читання наукових текстів, гнучкого читання (навчального, проглядового, пошукового – залежно від комунікативних завдань) у різних ситуаціях наукового спілкування.

Аудіювання. Студенти повинні цілком розуміти науковий текст, який слухають у швидкому темпі, вміти використовувати почуту інформацію в будь-якому виді мовленнєвої діяльності.

Усне мовлення. Студенти повинні володіти мати навички та вміння вміннями монологічного і діалогічного наукового мовлення, брати участь у дискусіях на науково-професійні теми.

Писемне мовлення. Студенти повинні володіти різними методами компресії і навичками трансформації наукового тексту, мати навички та вміння письмового реферування та анотування наукових текстів за спеціальністю; навички та вміння написання та оформлення власної науково-дослідної роботи.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади курсу.

Тема 1. Науковий стиль української мови: загальна характеристика та специфічні риси.

Мовна/мовленнєва компетентність як невід’ємна складова й обов’язкова ознака освіченості та професіоналізму. Наукова література як основне джерело фахових знань. Поняття про функціональні стилі української мови, про науковий стиль. Науковий стиль української мови: загальна характеристика і специфічні риси. Підстилі наукового стилю, їх характеристика, сфери

застосування.

Тема 2. Структурно-сміслові компоненти наукового тексту.

Визначення наукового тексту. Основні ознаки наукового тексту: цілісність, членованість, зв'язність; інформаційна, логічна, емоційно-оцінна, спонукальна насиченість, науковість, завершеність, послідовність, комунікативність тощо. Принципи укладання наукових текстів: змістової насиченості, професійної значущості, наукової інформативності, новизни наукового тексту, змістової завершеності, проблемності, доступності фахівцеві однієї чи кількох галузей, інтертекстуальності. Композиція наукового тексту. Види наукових текстів відповідно до їх функціонального призначення.

Тема 3. Лексичні засоби наукового стилю.

Особливості та склад лексики наукового стилю. Визначення поняття «термін». Українська термінологія в професійному спілкуванні. Термінологія обраного фаху. Термін та його ознаки. Терміни в науковому тексті. Найважливіші вимоги до терміна. Термінологія як система. Способи творення термінів. Лексикографічна компетентність як показник мовної культури науковця. Основні компоненти лексикографічної компетентності. Види словників. Структура словника та словникової статті. Основні засади користування словниками. Інтердисциплінарна наукова лексика: центри «Аналіз», «Вивчення, дослідження», «Дані, інформація, матеріал, факт», «Теорія, гіпотеза, думка, припущення», «Метод», «Особливість, збіг, розбіжності», «Проблема, питання, завдання», «Процес», «Спостереження, експеримент», «Схема, графік, таблиця», «Умови». Інтердисциплінарні мовленнєві кліше наукового стилю.

Тема 4. Синтаксичні засоби наукового стилю.

Засоби зв'язку компонентів думки. Особливості вираження підмета, присудка в науковому тексті. Однорідні члени речення. Перевага іменників над дієсловами в науковому стилі. Порядок слів у простому реченні. Ускладнене речення в науковому стилі. Однорідні члени речення в науковому стилі, які використовуються переважно для створення різноманітних класифікаційних систем. Складносурядне речення в науковому тексті. Складнопідрядне речення в науковому тексті.

Змістовий модуль 2. Культура письмового та усного наукового мовлення

Тема 1. Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела

Узагальнення та “згортання” інформації наукового джерела до рівня плану (питального, тезового, номінативного). Конспектування друкованого джерела наукової інформації. Види конспектування. Конспектування друкованого джерела наукової інформації. Конспектування наукової інформації, що сприймається на слух. Анотування наукового джерела. Види анотацій. Структура довідкової анотації. Лексико-граматичні засоби для

складання анотації наукової статті. Уникнення типових помилок при складанні анотації. Реферування наукового джерела. Основне призначення, сутність реферування. Композиція тексту реферату: вступна частина, основна (описова), заключна. Засоби оформлення реферату. Компоненти змісту і структури реферату. Характеристика авторського викладення інформації. Композиційні засоби зв'язку. Засоби зв'язку речень і частин тексту. Рецензування наукового джерела. Підготовчий етап до рецензування. Основні вимоги до рецензії наукового джерела.

Тема 2. Письмові роботи наукового стилю.

Види письмових робіт наукового стилю. Наукові тексти різних жанрів: властивості і структурно-сміслові компоненти. Композиція письмового наукового тексту. Наукова стаття як самостійний науковий твір. Підготовка і написання наукової статті. Науковий відгук і наукова рецензія. Основні функції та характерні ознаки наукової рецензії. Технологія рецензування (за Г. Онуфрієнко). Особливості укладання наукового відгуку. Види письмових робіт наукового характеру, які виконують студенти ЗВО: реферати, курсові роботи, дипломні роботи, наукові статті, рецензії тощо. Найважливіші особливості наукових робіт. Вимоги до оформлення наукової роботи.

Тема 3. Культура усного наукового мовлення.

Різновиди усного наукового мовлення. Жанри наукового монологічного мовлення (наукова доповідь, виступ, повідомлення). Підготовка й написання наукової доповіді. Етапи підготовки наукової доповіді (інтенція, диспозиція, елокуція, меморія, акція, релаксація). Принципи побудови наукової доповіді: а) стислість, компактність; б) послідовність; в) цілеспрямованість; г) нарощування зусилля; д) результативність. Підготовка до участі в науковій дискусії, полеміці. Позиція автора в текстах наукового стилю. Основні форми апробації отриманих наукових результатів: (наукова конференція, науковий діалог, дискусія, наукова суперечка).

Мовний етикет української науки. Стандартні мовні кліше усного наукового мовлення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади курсу.													
Тема 1. Науковий стиль української	8	2				6	-	-	-	-	-	-	

мови: загальна характеристика та специфічні риси.												
Тема 2. Структурно-сміслові компоненти наукового тексту.	8	2				6	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Лексичні засоби наукового стилю.	18	2	4			12	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Синтаксичні засоби наукового стилю.	10	2	2			6	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	44	8	6			30	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Культура писемного та усного наукового мовлення												
Тема 1. Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела	22	2	4		2	14	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Письмові роботи наукового стилю.	12	2	2			8	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Культура усного наукового мовлення.	12	2	2			8	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	46	6	8		2	30	-	-	-	-	-	-

Усього годин	90	14	14		2	60	-	-	-	-	-
---------------------	----	----	----	--	---	----	---	---	---	---	---

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачено.

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інтердисциплінарна наукова лексика: центри «Аналіз», «Вивчення, дослідження», «Теорія, гіпотеза, думка, припущення».	2
2	Інтердисциплінарні мовленнєві кліше наукового стилю.	2
3	Синтаксичні засоби наукового стилю.	2
4	Анотування наукового джерела	2
5	Реферування наукового джерела	2
6	Види письмових робіт наукового характеру, які виконують студенти ЗВО	2
7	Культура усного наукового мовлення	2
	Разом	14

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу з теми «Науковий стиль української мови: загальна характеристика та специфічні риси»	6
2	Опрацювання лекційного матеріалу з теми «Структурно-сміслові компоненти наукового тексту».	6
3	Опрацювання лекційного матеріалу з теми «Лексичні засоби наукового стилю».	2
	Підготовка до практичних занять: № 1 Інтердисциплінарна наукова лексика: центри «Аналіз», «Вивчення, дослідження», «Теорія, гіпотеза, думка, припущення»	2

	№ 2 «Інтердисциплінарні мовленнєві кліше наукового стилю»	2
	Інтердисциплінарна наукова лексика: концентри: концентри «Дані, інформація, матеріал, факт», «Метод», «Особливість, збіг, розбіжності», «Проблема, питання, завдання», «Процес», «Спостереження, експеримент», «Схема, графік, таблиця», «Умови».	6
4	Опрацювання лекційного матеріалу з теми «Синтаксичні засоби наукового стилю»	2
	Підготовка до практичного заняття: № 3 «Синтаксичні засоби наукового стилю».	4
5	Опрацювання лекційного матеріалу з теми «Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела»	6
	Підготовка до практичних занять: № 4 «Анотування наукового джерела»	4
	№ 5 «Реферування наукового джерела»	4
6	Опрацювання лекційного матеріалу з теми «Письмові роботи наукового стилю».	4
	Підготовка до практичного заняття: № 6 «Види письмових робіт наукового характеру, які виконують студенти ЗВО»	4
7	Опрацювання лекційного матеріалу з теми «Культура усного наукового мовлення»	2
	Підготовка до практичного заняття: № 7 «Культура усного наукового мовлення»	4
	Самостійне опрацювання питань: Позиція автора в текстах наукового стилю. Мовний етикет української науки. Стандартні мовні кліше усного наукового мовлення.	2
	Разом	60

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання навчальним планом не передбачено.

10. Методи навчання

Основоположним є системно-комунікативний принцип викладу матеріалу та комунікативно-діяльнісний підхід, що дозволяють здійснювати комунікацію шляхом використання мовних зразків, які реалізують засвоєний мовний

матеріал у мовленнєвій діяльності. Також використовуються загальнометодичні принципи поетапної подачі матеріалу, зростаючої складності, свідомості навчання, поетапної систематизації вивченого матеріалу, враховується також урахування жанрово-стильова диференціація в навчанні окремих видів мовленнєвої діяльності.

При організації самостійної роботи, для опрацюванні різноманітних наукових джерел використовується методика алгоритмічних приписів (Г.С. Онуфрієнко)

Основними методами навчання є: бесіди, пояснення, ілюстрації, тренувальні вправи, а саме: аналіз аутентичних українських текстів різних жанрів наукового стилю, їх зіставлення та вияв особливостей; добір українських наукових термінів, а також фраз-кліше, найбільш релевантних для певного письмового наукового тексту; знаходження та виправлення помилок в аутентичних українських наукових текстах. Контроль результатів навчання здійснюється за допомогою тестових завдань, репродуктивних завдань креативного спрямування, завдань з аналітичного опрацювання інформації наукових джерел, завдань з усного мовлення та спілкування за актуальною науково-навчальною проблематикою.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Читання. Іноземні студенти повинні мати навички та вміння реферативного і проглядово-реферативного читання наукових текстів, гнучкого читання (навчального, проглядового, пошукового – залежно від комунікативних завдань) у різних ситуаціях наукового спілкування.

Аудіювання. Студенти повинні цілком розуміти науковий текст, який слухають у швидкому темпі, вміти використовувати почуту інформацію в будь-якому виді мовленнєвої діяльності.

Усне мовлення. Студенти повинні володіти мати навички та вміння вміннями монологічного і діалогічного наукового мовлення, брати участь у дискусіях на науково-професійні теми.

Писемне мовлення. Студенти повинні володіти різними методами компресії і навичками трансформації наукового тексту, мати навички та вміння письмового реферування та анотування наукових текстів за спеціальністю; навички та вміння написання та оформлення власної науково-дослідної роботи.

12.Засоби оцінювання

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності й системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації іноземних студентів до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається

усному та письмовому опитуванню, тестуванню, творчим завданням.

Для перевірки успішності навчання у кредитному модулі передбачені поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль реалізується на практичних заняттях при виконанні завдань і контрольних робіт, написанні творчих завдань тощо.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену в кінці 4 семестру. Екзаменаційне завдання включає в себе письмове виконання лексичних та граматичних завдань на основі автентичних текстів науково-професійної сфери та написання анотації (або складання реферату) запропонованого автентичного наукового тексту.

13. Критерії оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	40	100
4	6	12	8	12	9	9		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навчальний посібник з алгоритмічними приписами. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.

15. Рекомендована література

Базова

1. Єдина типова навчальна програма з української мови для студентів-іноземців основних факультетів нефілологічного профілю вищих навчальних закладів України III–IV рівнів акредитації; затверджено МОН України. Ч. 3 / за ред. О. М. Тростинської, Н. І. Ушакової – К.: НТУУ «КПІ», 2009. – 50 с.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Концепція мовної підготовки іноземців у ВНЗ України / Н. І. Ушакова, В. В. Дубічинський, О. М. Тростинська // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки: зб. наук. праць. – Харків, 2011. – № 19. – С. 136–146.
4. Михайлова О.Г. Українське наукове мовлення. Лексичні та граматичні особливості: Навч. посіб. / О.Г. Михайлова, А.А. Сидоренко, В.Ф. Сухопар – Х., 2000. – 97 с.
5. Межжеріна Г.В. Українська мова. Інтердисциплінарне наукове мовлення : навч. посібник / Г.В. Межжеріна. – К. : НАУ, 2017. -208 с.
6. Семенов О.М. Культура наукової української мови : навч. посіб. / О.М. Семенов. – К. : ВЦ „Академія”, 2010. – 216 с.

Допоміжна

1. Непийвода Н.Ф. Мова української науково-технічної літератури (функціонально-стилістичний аспект). - К, 1997. – 303 с.
2. Основи наукового мовлення: Навч.-метод. посіб. / Уклад. Т. В. Симоненко. – Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. – 2005. – 80 с.
3. Панько Т.І. Українське термінознавство / Т.І. Панько, І.М. Кочан, Г.П. Мацюк. – Львів, 1994. – 215 с.

Словники

1. Білоус М. Екологія українського слова. Практичний словник–довідник / М. Білоус, О. Сербенська. – Львів : Вид. центр ЛНУ імені Франка, 2005. – 88 с.
2. Бурячок А. А. Орфографічний словник української мови / А. А. Бурячок. – К. : Наукова думка, 2002. – 460 с.
3. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики: 253 000 слів / В. Т. Бусел (авт., кер. проекту та головн. ред.). – К.; Ірпінь : Перун, 2004. – 887 с.
4. Карачун В. Я. Орфографічний словник наукових і технічних термінів: Правопис. Граматика: Понад 30 000 слів / В. Я. Карачун. – К. : Криниця, 1999. – 524 с.
5. Полюга Л. М. Словник синонімів української мови. – 2. вид. / Л. М. Полюга. – К. : Довіра, 2006. – 477 с.
6. Селіванова О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія / О. Селіванова. – Полтава : Довкілля – К., 2006. – 716 с.

7. Словарь української мови /за ред. Б.Грінченка. – Т.1–4. – К. : Довіра – Рідна мова, 1997.
8. Словник іншомовних слів / уклад. Л. О. Пустовіт та ін. – К. : Довіра, 2000. – 1018 с.
9. Словник синонімів української мови: В 2 т. /А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. – К. : Наук. думка, 2001.
10. Словник української мови. В 11 томах. – К. : Наукова думка, 1971 – 1978.
11. Струганець Л. Культура мови. Словник термінів / Л.Струганець. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан. – 2000. – 87 с.
12. Українсько-російський словник наукової термінології /за заг. ред. Л. О. Симоненко. – К.; Ірпінь : ВТФ "Перун", 2004. – 416 с.

16. Інформаційні ресурси

1. <http://www.mova.info>